

Pro-tukipiste ry

Toimintakertomus vuodelta 2018

Pro-tukipiste on asiantuntijajärjestö, joka edistää seksi- ja erotiikka-alalla toimivien ihmisten sekä ihmiskaupan uhrien osallisuutta ja oikeuksia. Tarjoamme matalan kynnyksen sosiaali- ja terveyspalveluja sekä yhteisöllistä toimintaa seksityössä mukana oleville ja ihmiskaupan uhreille Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Pro-tukipisteen toiminta edistää kohderyhmäänsä kuuluvien ihmisten oikeutta palveluihin sekä oikeutta suojeluun kaikenlaiselta pakottamiselta, itsemääräämisoikeuden rajoittamiselta ja muilta oikeuksien loukkauksilta.

Yleinen yhdistystoiminta Pro-tukipisteellä

Yhdistys vastaa valtakunnallisesta ja kansainvälisestä vaikuttamistoiminnasta ja palvelujen ylläpitämisestä sekä viestinnästä, asiantuntijayhteistyöstä ja Pro-tukipisteen kokonaistoiminnan yleishallinnosta. Yleishallinto sisältää talous- ja henkilöstöhallinnon sekä yhdistyksen ylläpitämien eri toimintojen kokonaisuuden yhteensovittamisen ja kehittämisen. Yhdistystoiminnassa työskenteli kertomusvuoden aikana neljä henkilöä (toiminnanjohtaja, palvelujohtaja, talous- ja hallintopäällikkö ja toimistos sihteeri).

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Yhdistyksen yhteiskunnallinen vaikuttaminen on yhdistyksen asiantuntijuuden jalkauttamista. Vaikuttamistyötä tehtiin toimimalla verkostoissa, antamalla lausuntoja ja haastatteluja, osallistumalla asiantuntija- ja ohjausryhmiin sekä kouluttamalla ja konsultoimalla sidosryhmätahoja. Keskeisimmät vaikuttamistyön sisällölliset teemat liittyivät seksi- ja erotiikka-aloihin sekä ihmiskauppaan liittyvään lainsäädäntöön, sosiaali- ja terveysoikeuksiin, siirtolaisuuteen ja paperittomuuteen, järjestöjen asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa ja ihmiskaupan uhrien auttaminen sekä kansainvälinen ihmiskaupan vastainen työ.

Jäsenyydet ohjaus- ja asiantuntijatyöryhmissä sekä luottamustoimet:

- Jäsenyys valtakunnallisessa Hiv- ja hepatiittiasiantuntijatyöryhmässä, joka on Sosiaali- ja terveysministeriön asettama ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen hallinnoima. Yhdistyksen edustajina olivat toiminnanjohtaja ja palvelujohtaja. Toiminnanjohtaja oli jäsenenä myös PreP-alatyöryhmässä, joka valmisteli hiv-tartuntaa ennalta ehkäisevän lääkityksen käyttöön oton ohjeistusta Suomessa.
- SOSTEn valtuuston jäsen (toiminnanjohtaja)
- Jäsenyys vuoden 2017 yhteisvastuukeräyksen ohjausryhmässä (toiminnanjohtaja).
- Sexpo-säätiön hallitus (toiminnanjohtaja)
- Kumppanuustalo Arttelin hallitus (toiminnanjohtaja)

PRO·tukipiste

- Harmaan eri sävyt; yhteisvastuukeräyksen 2017 tuoton toimeenpanoa seuraava ohjausryhmä (toiminnanjohtaja)
- A-klinikkasäätiön Katuklinikka-ohjausryhmän jäsenyys (palvelujohtaja)
- Kepeli-hankkeen ohjausryhmän jäsenyys (palvelujohtaja)
- Sopus+Bahar -hankkeiden asiantuntijaryhmän jäsenyys (palvelujohtaja)

Jäsenyydet valtakunnallisissa verkostoissa

- Pro-tukipiste koordinoi marginaalisessa asemassa elävien ihmisten parissa työskentelevien järjestöjen verkosto MARGIT-verkosta.
- Kansallinen etsivän työn verkosto (toiminnanjohtaja, palvelujohtaja, etsivän työn tekijä Tampereen ja Turun yksiköistä).
- Toiminnanjohtaja-verkosto (toiminnanjohtaja)
- Maailman Aids-päivän toimikunta. Palvelujohtaja oli toimikunnan jäsenenä ja osallistui Suomen Maailman Aids-päivän suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Hiv-työn järjestöverkosto (toiminnanjohtaja ja palvelujohtaja)
- SPR:n koordinoima Paperittomien verkosto (Iris-työn erityisasiantuntija ja palvelujohtaja).
- Ihmiskaupan vastainen järjestöverkosto (Iris-työn asiantuntijat)
- Neliapila-verkosto (Iris-työn asiantuntijat ja toiminnanjohtaja)

Jäsenyydet kansainvälisissä verkostoissa

- TAMPEP International Network, johtoryhmän jäsen (toiminnanjohtaja); Pro-tukipiste ry on verkoston hallinnollinen tukiorganisaatio.
- Correlation Network (toiminnanjohtaja).
- Thai-naiset Euroopassa -verkosto TWNE (sosiaaliohjaaja ja palveluohjaaja, Helsingin yksikkö).
- La Strada International NGO Platform - United against Trafficking in Human Beings (Iris-työ, vastaava erityisasiantuntija).
- Global Alliance Against Trafficking in Women (GAATW) –verkosto (Iris-työ, vastaava erityisasiantuntija).
- EU Civil Society e-Platform against THB (Iris-työ, vastaava erityisasiantuntija)

Lausunnot ja kuulemiset

- Kuuleminen ja lausunto Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen yleissopimuksen toimeenpanoa valvovalle GRETA-asiantuntijaryhmälle (Iris-työ, kuultavana vastaava erityisasiantuntija),
- Kuuleminen naiseen kohdistuvan ja lähisuhdeväkivallan vastaista toimintaa valvovalle GREVIO-asiantuntijaryhmälle, (Iris-työ, kuultavana vastaava erityisasiantuntija),
- Kuuleminen ja lausunto eduskunnan Työ- ja tasa-arvovaliokunnalle (Iris-työ, kuultavana toiminnanjohtaja)
- Kuuleminen ja lausunto eduskunnan Lakivaliokunnalle (Iris-työ, kuultavana vastaava erityisasiantuntija)

Viestintä

Ulkoinen viestintä on merkittävä vaikuttamistyön kanava. Eri tiedotusvälineisiin annettiin 23 haastattelua ja taustainformaatiota. Nykykäytännön mukaisesti sama haastattelu on monessa viestimessä yhtä aikaa (printti, verkko ja muut viestintäkanavat). Kertomusvuonna mediassa oli esillä erityisesti ns. sugar dating -ilmiö ja toisena erityiskysymyksenä miesseksiyö sekä ihmiskaupan uhrien tilanne Suomessa. Lisäksi kertomusvuonna oli kaksi suoraa radiolähetystä, joissa studiossa oli sekä Pro-tukipisteen edustaja että henkilö, joka on toiminut tai toimii edelleenkin seksityöntekijöinä.

Verkkosivuilla tehtiin muutoksia liittyen asiakasviestintään eli muutettiin palvelukalenterin rakennetta ja parannettiin muutenkin tietojen löydettävyyttä. Sivustolle tuli myös linkit sosiaaliseen mediaan, jolla vahvistettiin eri viestintäkanavien synkronointia.

Sosiaalinen media oli kertomusvuonna keskeinen kanava Pro-tukipisteen toiminnasta sekä seksityöhön ja ihmiskauppaan liittyvistä teemoista ja tapahtumista tiedottamiselle. Pro-tukipistettä seuraa Facebookissa 1421 toiminnastamme kiinnostunutta (lisäystä edelliseen vuoteen 117). Facebookin suosituimmat uutisoinnit olivat 1) rekrytointi-ilmoitukset uusista työpaikoista, 2) Maailman AIDS-päivän uutisvideo, 3) sokerideittailuun liittyvän ajankohtaisohjelman linkki ja uutisointi, 4) EU:n ihmiskaupan vastainen päivä ja uutinen poliisin lisääntyneestä ihmiskaupparikosten tutkinnasta ja 5) uutisointi Oslossa pidetystä pohjoismaisen verkoston kokouksesta. Twitter on kasvattanut suosiotaan edelleen ja Pro-tukipisteen seuraajien määrä oli 908 (lisäystä 79). Järjestöjen ihmiskaupan vastainen toiminta ja seksityöntekijöiden oikeuksiin liittyvät viestit olivat suosituimpia teemoja. Instagram otettiin käyttöön vuoden lopulla.

Koulutukset ja konsultaatiot ovat myös olennainen osa Pro-tukipisteen asiantuntijatoimintaa. Koulutukset ja seminaariesitykset liittyivät seksityöhön, ihmiskauppaan, matalan kynnyksen työmuotoihin ja työtötteeseen sekä Pro-tukipisteen toimintaan ja työmuotoihin.). Koulutuksia oli yhteensä 64 ja niiden sisällöt liittyivät Pro-tukipisteen tukityöhön, ihmiskauppaan ja matalan kynnyksen työmuotoihin. Konsultaatioita annettiin lähes viikoittain

Erityisiä tapahtumia Pro-tukipisteen toiminnan edistämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi olivat (Iris-työhön liittyvät tapahtumat ovat Iris-työn osiossa):

- Aikuissosiaalityön päivät Turussa
- Sexhibition-messut Helsingissä
- Etsivän työn päivät Kuopiossa
- Pohjoismaisen verkostoseminaari Oslossa, jossa mukana myös vertaisten edustus
- European Harm Reduction Conference Bukarestissa
- Pohjoismaisen ministerineuvoston asettaman tutkijaryhmän kuultavana Malmössä, aiheena Sexwork and young people

Matalan kynnyksen neuvonta- ja tukityö

Pro-tukipiste toteuttaa palvelutoimintaa alueyksiköissä Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Chat- ja puhelin-työ ovat valtakunnallisia palveluita, jotka sisältyvät alueellisten yksiköiden toimintaan. Asiakaskunnalle on tyypillistä tuen tarpeen laaja-alaisuus, liikkuvuus paikkakunnalta ja maasta toiseen sekä prostituutioon liitettyyn sosiaaliseen stigmaan liittyvät syrjäytymisen riskit.

Pro-tukipisteen palvelutoiminnan kohderyhmiin kuuluvat kaikki Suomessa oleskelevat, seksi- ja erotiikka-palveluja myyvät ihmiset, jotka tarvitsevat ammatillista apua ja/tai jotka hyötyvät palveluyksiköiden mahdollistamasta yhteisöllisestä toiminnasta sekä seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksiin tapahtuvan ihmiskaupan uhrit. Palveluita käyttivät seksityön tekemisen kannalta eri vaiheissa olevat ihmiset.

Palvelutoiminnan kokonaisuus koostui ammatillisista palveluista ja yhteisöllisestä toiminnasta, jotka loivat toisiaan täydentävän matalan kynnyksen palvelukokonaisuuden. Matalan kynnyksen ammatillisiin palveluihin sisältyivät Pro-tukipisteen alueyksiköiden tiloissa tehtävä terveys- ja tukityö, alueyksiköiden tiloista ulos jalkautuva palveluohjaus sekä etsivä työ kohderyhmien toimintaympäristöissä (baarit, erotiikka-alan liikkeet, internetin ilmoittelusivustot ja chatit, kadut ja hierontapaikat). Yhteisöllinen toiminta oli vertaistoimintaa, ohjattua ryhmätoimintaa sekä vertaisten itsensä toteuttamaa toimintaa.

Palvelutoimintaa toteutettiin strategian mukaisesti. Yksiköiden välistä yhteistyötä toteutettiin palvelutiimirakenteissa ja mahdollistamalla työntekijöiden ja vertaistenkin liikkuminen yksiköiden välillä. Laajalla verkostotyöllä ja lisääntyneellä asiakastyön palveluohjauksella tuettiin kohderyhmään kuuluvien oikeuksien toteutumista ja palvelujen saamista. Helsingin ja Tampereen yksiköissä tapahtui henkilöstömuutoksia, ja uusien työntekijöiden rekrytointi sekä perehdytys aiheuttivat jonkin verran katkoksia toimintaan. Kertomusvuosi oli Turun yksikön viimeinen projektivuosi. Turun yksikön projektikaudesta tehtiin ulkoinen arviointi ja keskeisille yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille järjestettiin loppuseminaari. Yhteistyö Pro-tukipisteen yksiköiden ja Prop up – ja Majakka-hankkeiden välillä toi uusia ulottuvuuksia yksiköiden toimintaan. Palvelutoiminnan kehittämiseksi toteutettiin kaksi toimintaympäristökartoitusta, joiden tavoitteena oli koota uutta tietoa digitaalisessa ympäristössä tapahtuvasta seksi- ja erotiikka-alan toiminnasta. Tuotetun tiedon perusteella valitaan vuonna 2019 uudet toimintaympäristöt ja tavoiteltavat ryhmät.

Pro-tukipisteen neuvonta- ja tukityön keskeiset tunnusluvut kertomusvuonna 2018

Palvelutoiminnan kontaktit 2018	Helsinki	Tampere	Turku	Yhteensä
Drop in	2486	202	117	2805
Etsivä työ	902	361	218	1481
Yhteydenotot sivustoilla ilmoitettaville seksityöntekijöille	1264	1416	1181	3861
Yksilöllinen tuki- ja terveystyö	2687	528	540	3755
Yhteisöllinen toiminta	780	181	26	987
Yhteensä	8119	2688	2082	12889

Alueellinen verkostoyhteistyö ja kampanjat

Helsingin yksikkö koordinoi Helsingin etsivän työn verkostoa ja osallistui kaupungin jalkautuvan työn verkostoon sekä Have-, Veto-, Vety- ja Reilu työ -verkostoihin ja paperittomat-terveystyöryhmään Metropolia amk:n koordinoiman ja EU:n Kotouttamisrahaston (AMIF) rahoittama Kepeli-hanke päättyi hankevuonna. Hankkeessa kehitetyt ja toteutetut keholliset ja pelilliset menetelmät haavoittuvassa asemassa olevien kolmansista maista tulevien ihmisten kotoutumisen tueksi on koottu nettisivustolle <http://kepelimetropolia.fi/>

Tampereen yksikkö osallistui Tampereen etsivän työn-, paperittomien- sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy- ja YRE-verkostoihin. Verkostoissa on mukana sekä kaupungin edustajia että eri järjestötoimijoita. Pro-tukipiste on perustajajäsenenä Tampereen ihmiskaupan vastaisessa verkostossa ja jäsenenä kaupungin ja järjestöjen yhteistyöfoorumissa Järjestöedustamossa. Toimintaa esiteltiin mm. Tampereen kaupungin järjestämässä Mind your business -tapahtumassa, Nautinto-messuilla ja YRE:n (Pirkanmaan Yhteistyössä rikoksettomaan elämään hallintaan -verkosto) järjestämässä tapahtumassa sekä EAPN:n organisoimassa köyhyystilaisuudessa ja Kansalaisvaikuttamisen juhlapäivän tapahtumassa. Pro-tukipisteen työntekijä oli organisoimassa Tampere-talossa pidettyä Vauvajengin 30-vuotisjuhlakonserttia.

Turussa osallistuttiin alueellisiin väkivaltatyön-, ihmiskaupan vastaisen työn-, päihdetyön ja etsivän työn verkostoihin. Lisäksi toiminta oli esillä YTHS:n Opiskelijoiden Omppu-hyvinvointi teemapäivässä, Turun "Stop! Päätepyssäkki syrjinnälle" -kampanjassa sekä "Asunnottomien yö" - ja Maailman aids-päivän tapahtumissa. Joulukuussa järjestettiin projektin (2016-2018) päätösseminaari keskeisimmille sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille.

Ihmiskaupan vastainen järjestötyö, Iris-työ

Pro-tukipisteen järjestölähtöinen ihmiskaupan vastainen työ on asiantuntijatyötä. Vuoden 2018 huhtikuussa Iris-työssä aloitti vastaavan erityisasiantuntijan työparina erityisasiantuntija/sosiaalityöntekijä. Vastaava erityisasiantuntija keskittyi ensisijaisesti kansallisiin ja kansainvälisiin ihmiskaupan vastaisiin asiantuntija- ja vaikuttamistyön tehtäviin. Iris-työn erityisasiantuntijan/sosiaalityöntekijän sosiaalityön osaaminen ja suomalaisen palvelujärjestelmän ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus toi jo aloitusvuotenaan lisäymmärrystä ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyviin haasteisiin. Vaikuttamistyön tueksi haettiin selkiytystä kuntien roolista auttamisjärjestelmässä.

Ihmiskaupan uhrien tunnistamis- ja tukityö tapahtuu Iris-työn ja eri alueyksiköiden asiakastyöntekijöiden yhteistyönä. Pro-tukipisteen asiakkuudessa oli 22 täysi-ikäistä ihmiskaupan tai siihen viittaavan vakavan hyväksikäytön uhriksi joutunutta ihmistä. Heistä 17 oli Pro-tukipisteelle uusia ja 14 tunnistettiin Pro-tukipisteen työssä ihmiskaupparikoksen uhriksi.

Vastaava erityisasiantuntija ja erityisasiantuntija/sosiaalityöntekijä antoivat ihmiskauppaan ja uhrien asemaan liittyviä konsultaatioita Pro-tukipisteen ulkopuolisille tahoille yhteensä 35 kertaa. Näistä konsultaatioista ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen ja ihmiskaupan uhrien palveluihin liittyviä konsultaatioita oli 16.

Laajempia konsultaatiota annettiin liittyen THL:n Pakolaisten mielenterveystoimien valtakunnalliseen kehittämishankeeseen Palomaan, Sisäministeriön IHME-hankeeseen sekä IOM:n HOIKU-hankeeseen. Tutkijoille annettiin seitsemän haastattelua ihmiskaupaan ja ihmiskaupan vastaiseen toimintaan liittyen.

Pro-tukipiste on tehnyt järjestölähtöistä ihmiskaupanvastaista työtä näkyväksi ja perustanut tiedonhallinta-järjestelmän järjestöissä tunnistetuista ihmiskaupan mahdollisista uhreista. Kertyvä tieto on anonyymiä. Tiedonkeruu järjestöissä tunnistetuista mahdollisista ihmiskaupparikosten uhreista käynnistyi 1.2.2018 ja siinä ovat mukana kaikki ns. Neliapilajärjestöt¹. Tietokantaan kertyi vuoden aikana 71 tunnistettua mahdollista ihmiskauppatapausta. Tiedonkeruusta saatua tietoa on välitetty ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmälle ja kansalliselle ihmiskaupparaportoijalle sekä käytetty jo vuonna 2018 vaikuttamistyössä.

Verkostoituminen on olennainen osa vaikuttamistyötä. Kansallisista verkostoista tärkeimpiä olivat Neliapila-järjestöverkosto (7 kokousta), Paperittomien verkosto (2 kokousta), IKV-verkosto (2 kokousta) sekä Reilu työ -verkosto (3 kokousta). Yhteisvastuukeräyksen tuotoilla toteutettavan Harmaan eri sävyt -hankkeen ohjausryhmä kokoontui 2 kertaa. Päätyneen Askelmerkit dialogiseen tunnistamiseen -hankkeen ohjausryhmä kokoontui viimeisen kerran vuoden alussa.

La Strada International NGO Platform- verkostolla ja Global Alliance Against Traffic in Women -verkostolla oli kokoukset Sofiassa. Kokoukset liittyivät verkostojen tulevien vuosien strategioiden luomiseen; ne olivat konsultaatiokokouksia verkostojen jäsenille. Kokousten yhteydessä Iris-työ osallistui kutsusta myös YK:n ihmiskaupan vastaisen toiminnan erityisraportoijan Maria Grazia Giammarinaron konsultaatioon, jossa teemana oli ihmiskaupan uhrien kotoutumiseen/kuntoutumiseen liittyvät toimet. Muita kansainvälisiä tapaamisia olivat Pohjoismainen prostituutiotyön verkosto Oslossa, Pohjoismainen ihmiskaupan vastainen järjestöverkosto Tukholmassa, Euroopan komission Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen yleissopimuksen juhlaseminaari Strasbougissa, Pro-tukipisteen yhteistyöjärjestön Lefö:n seminaari seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksiin tapahtuvasta ihmiskaupasta Wienissä,.

Neliapila-yhteistyössä on saavutettu ilmiölle tunnettuutta, järjestöille työvoima- ja kriisityön resursseja sekä koulutettu yhteistyössä eri alojen ammattilaisia ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen ja tukemiseen. Kukin järjestö on allokoanut Yhteisvastuu-keräyksen tuotoilla saavuttamansa ihmiskaupan vastaisen työn resurssit parhaaksi katsomallaan tavalla. Kriisityön rahasto on ollut käytössä 2018 – 2019 ja Neliapila-verkosto on suunnitellut vastaavan kriisirahaston jatkamista jäljelle jääneistä keräystuotoista tai toteuttavansa uuden kampanjan kriisirahaston jatkamiseksi. Vaikka yksittäisiä kriisiraha-asiakkuuksia on ollut harvoin, ovat Neliapila-järjestöt kokeneet kriisirahaston olemassaolon työn kuormittavuutta helpottavaksi ja akuutteihin tilanteisiin tiettyä joustovaraa luovaksi.

Iris-työssä tuotettiin ulkopuolisena palveluna uusi **piirros työkaluksi** ihmiskaupan tunnistamiseen. Kyseessä oli kuva, jonka avulla voidaan hahmottaa seksityön, parituksen ja seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksiin tapahtuvan ihmiskaupan eroja esimerkiksi neuvontatyössä ihmiskaupan uhriksi joutuneiden asiakkaiden kanssa tai ihmiskauppaan liittyvissä koulutuksissa. Kuva on otettu käyttöön Pro-tukipisteen asiakastyössä ja

¹ Mukana tiedonkeruussa ovat Neliapila-järjestöt, eli MonikaNaiset liitto ry, Pakolaisneuvonta ry, Pro-tukipiste ry sekä Rikosuhripäivystys

kouluttamisessa ja sitä on jaettu sidosryhmien käyttöön sekä julkaistu ilmaiseksi ladattavaksi yhdistyksen verkkosivulla.

Neljstä ihmiskaupan uhrien tunnistamista ja tukemista edistävästä **animaatiosta** kolme käännettiin vuonna 2018 Yhteisvastuu-keräyksen tuella viidelle eri kielelle: englanniksi, ranskaksi, thaiksi, arabiaksi ja venäjäksi. Animaatioita on välitetty sidosryhmien käyttöön ja ne ovat käytössä myös Sisäministeriön ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän vastuulla olevalla Ihmiskauppa.fi -sivustolla. Animaatiot välitettiin myös kansainvälisille GAATW- ja La Strada International NGO Platform -verkostoille ja niistä kerrottiin kansainvälisten verkostojen kokouksessa Sofiassa. Animaatioista saatu palaute on ollut erittäin hyvää. Ihmiskauppa.fi -sivustolle on otettu käyttöön myös Pro-tukipisteen laatima Ihmiskaupan tunnusmerkit -esite. Vuoden aikana hankittiin oikeudet luovuttaa sidosryhmien käyttöön Pro-tukipisteen tuottama ihmiskaupan uhrin kertomukseen perustuva näytelty videomonologi. Video, samoin kuin em. animaatiot, on otettu SM:n IHME-hankkeen kautta osaksi poliisien koulutusmoduulia. Iris-työ osallistui Pro-tukipisteen toiminnan esittelyyn Aikuissosiaalityön päivillä Turussa.

Prop up -hanke 2018-2020

STEA:n rahoittaman Prop up- hankkeen tavoitteena on lisätä tukityön maantieteellistä kattavuutta tarjoamalla neuvontaa ja tukea seksi- ja erotiikka-alan työntekijöille sekä ihmiskaupan uhreille myös niillä paikkakunnilla, joissa Pro-tukipisteellä ei ole matalan kynnyksen palveluyksikköä tai niiden kohderyhmien parissa, joita ei Pro-tukipisteen jo olemassa olevien perustoimintojen kautta tavoiteta. Sisällöltään hanke on tuen ja neuvonnan tuottamista valtakunnallisesti jalkautuvan ja verkossa tehtävän etsivän työn keinoin pyrkimyksenä tavoittaa kohderyhmään kuuluvia, jotka eivät ole vielä tietoisia Pro-tukipisteen palveluista ja jotka voisivat erityisesti niistä hyötyä.

Ensimmäisen hankevuoden aikana maakuntiin suunnattuja Prop up -käyntejä toteutettiin 10 kertaa seitsemällä eri alueella, ja nopeasti reagoivaa jalkautuvaa etsivää työtä tehtiin kaikkiaan 48 kertaa. Kontakteja kohderyhmään oli yhteensä 158, joista uusia ihmisiä oli 117. Yksilötyötä tehtiin kymmenellä eri paikkakunnalla yhteensä 124 kertaa, joista 43 kertaa asiakas on tavattu ensimmäisen kerran.

Prop upin verkossa tehtävä etsivä työ oli viikoittainen chat-päivystys (on line -neuvontaa ja keskusteluapua) ja ilmoittelusivustojen läpikäyntiä sekä yhteydenottoja ilmoituksiin. Verkkotyössä kontakteja on ollut yhteensä 371, joista uusia oli 130 henkilöä.

Rikosuhripäivystyksen ja SOVATEK-säätiön kanssa on tehty aiesopimukset yhteistyöstä. Prop up on käynyt tapaamassa ja esittelemässä Pro-tukipisteen ja hankkeen toimintaa sopimuskumppaneille Jyväskylässä, Lappeenrannassa, Kuopiossa ja Vaasassa. Maakuntakäyntien yhteydessä Prop up -työntekijät ovat tavanneet myös muita paikallisia toimijoita. Verkostotoimijat ovat edustaneet mm. paikallisia mielenterveys- ja päihdepalveluita, terveysneuvontapisteitä, seksuaaliterveysneuvontaa tarjoavia tahoja, nuorisotyötä ja aikuissosiaalityötä tekeviä. Prop up- hankkeen työntekijät ovat aktiivisesti ja laajamuotoisesti verkostoituneet myös omilla palveluyksikköalueillaan.

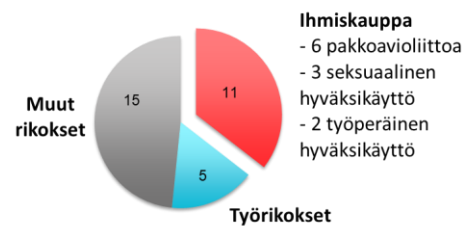
Verkostoitumisessa on korostunut Pro-tukipisteen toiminnasta kertominen yleisesti sekä Prop up-hankkeen esittely. Esittelyn lisäksi on keskusteltu seksityöteemasta, stigmasta ja seksuaalisuuteen liittyvää keskustelua ja asenteiden tiedostamista sekä asioiden puheeksi ottamisesta.

Majakka-hanke 2017-2018

Kertomusvuosi 2018 oli Oikeusministeriön rahoituksella toteutetun kaksi vuotisen Majakka-hankkeen päättösvuosi. Hanke kohdentuu ihmisryhmiin, jotka jäävät nykyisten rikosuhripalvelujen ulkopuolelle ja sen tavoitteena on edistää erityisen haavoittuvassa asemassa elävien ihmisryhmien mahdollisuutta päästä rikosoikeudellisen suojan ja rikosten uhrien tukitoimien piiriin.

Hankkeen kohderyhminä ovat paperittomat ja liikkuva väestö, seksityöntekijät, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt ja maahanmuuttajataustaiset naiset. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Pakolaisneuvonnan, HeSetan, Monika Naiset liiton ja Rikosuhripäivystyksen kanssa. Maantieteellisesti hanke toteutettiin pääkaupunkiseudulla.

Hankkeessa työskenteli projektikoordinaattori ja lainopillinen asiantuntemus ostettiin ulkoisena palveluna Pakolaisneuvonnalta. Toiminnan pääsisältönä oli marginaalissa elävien yhteisöjen ja yksilöiden tiedottaminen ja tukeminen. Työmuotoina olivat kohderyhmälle järjestettävä ryhmätoiminta, etsivä työ, vertaisluotsien koulutus, yksilöllinen tukityö ja oikeudellinen neuvonta.

Vajaa kolmannes hankkeen asiakkaista vei asiansa eteenpäin rikosprosessissa. Keskeisimpiä syitä ilmoittamatta jättämiselle olivat: tiedon puute / väärä tieto, pelko seurauksista, oleskelun vaarantuminen, epäluottamus viranomaisia kohtaan, kulttuuriset syyt, psyykkiset ongelmat ja stigma.

Hankkeessa oli 241 asiakaskäyntiä, 100 uutta asiakasta ja 31 yksilöasiakasta. Hankkeen tuloksista viestitettiin Eduskunnan kansalaisinfossa järjestetyssä loppuseminaarissa. Hankkeen tuloksista julkaistiin esite ja siitä julkaistaan myös loppuraportti vuoden 2019 keväällä.

Hallinto, talous, toimintariskit, henkilöstö ja toimitilat

Hallinto

Taloushallintoa on ulkoistettu siten, että Administer Oy:ltä ostetaan kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut. Yhdistyksen tilintarkastajana toimii KHT Ari Viitala.

Yhdistyksen hallitus kokoontui kertomusvuonna kuusi (6) kertaa. Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset eli kevätkokous pidettiin 6.4.2018 ja syyskokous 29.11.2018. Kertomusvuonna 2018 hallituksen kokoonpano oli:

- Puheenjohtaja Anna Kontula, kansanedustaja
- Mikko Tamminen, psykiatrian ja päihdepalveluiden johtaja, Sosiaali- ja terveystoimiala, Helsingin kaupunki
- Jussi Nissinen, psykoterapeutti
- Petra Kjällman, yhdistyksen jäsen
- Sirpa Zotow, erityisnuorisotyönohjaaja, Snellu, Helsingin seurakuntayhtymä

Talous

Yhdistyksen toiminnan rahoitus perustuu avustuksiin. Yhdistyksen varsinaisen toiminnan tuotot vuonna 2018 olivat yhteensä 1.623 658,62 € euroa, josta omia tuottoja ja jäsenmaksuja yhdistykselle kertyi tilivuonna yhteensä 6.660,00 euroa ja opintojen ohjauksesta maksettuja korvauksia 642,00 euroa.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) vuodelle 2018 myöntämät avustukset olivat yhteensä 1.299 000,00 euroa. Myönnetty yleisavustus oli 352.000,00 euroa. Kohdennettuja toiminta-avustuksia tilivuodelle myönnettiin Pro-tukipiste Helsingin toimintaan 394.000 euroa, Pro-tukipiste Tampereen toimintaan 162.000 euroa ja ihmiskaupan vastaiseen järjestötyöhön 140.000 euroa (Iris-työ). Projektiavustusta Pro-tukipiste Turun toimintaan myönnettiin vuodelle 2018 yhteensä 126.000 euroa ja Prop-up hankkeelle 125.000,00 euroa.

Vuoden 2018 toimintaa rahoitettiin vuodelta 2017 siirtyneillä tai nostamattomilla kohdennetuilla toiminta-avustuksilla ja projektiavustuksella yhteensä 106.800,30 eurolla.

Vuodelle 2018 myönnettyillä ja vuodelta 2017 siirtyneillä kohdennetuilla toiminta- ja projektiavustuksilla sekä yleisavustuksella katettiin kertomusvuonna toiminnan kuluja kaikkiaan 1.259 412,00 eurolla, joten osa tilivuodelle myönnettyistä kohdennetuista toiminta- ja projektiavustuksista avustuksista siirtyy vuoden 2019 aikana käytettäviksi. STEA-avustusten osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 77,6 prosenttia.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi tartuntatautien ehkäisyyn 160.000 euroa. Avustuksen käyttötarkoituksen mukaista terveystyötä tehtiin Pro-tukipisteen alueyksiköissä Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Avustuksen osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 9,9 prosenttia.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi A-klinikkasäätiölle avustusta Etsivän työn verkoston asiakkaiden tukikumppanuushankkeeseen. A-klinikkasäätiö toimii hankkeen pääkoordinaattorina. Pro-tukipiste on yhteistyössä toteutettavan hankkeen yksi siirron saajista. Pro-tukipisteen osuus avustuksesta on 6.500 euroa ja se jakautui vuosille 2017-2018. Hanke toteutettiin Pro-tukipisteellä Huono-osaisuus -hankkeen nimellä. Hankkeen kokonaiskustannukset ja rahoitus vuodelle 2018 oli 3.991,96 euroa. Avustuksen osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 0,2 prosenttia. Hanke päättyi 31.12.2018

Oikeusministeriö myönsi rahoituksen kaksivuotiselle Majakka-hankkeelle, joka kohdentui ihmisryhmiin, jotka jäävät nykyisten rikosuhripalvelujen ulkopuolelle. Hankkeen kokonaisavustus oli 119.900 euroa ja se jakautui vuosille 2017-2018. Hanke päättyi 31.12.2018. Hankkeen kulut vuonna 2018 olivat 85.761,51 euroa, joista Oikeusministeriön myöntämällä avustuksella katetaan 85.258,43 euroa ja omarahoitusosuudella 500,00 euroa. Avustuksen osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 5,3 prosenttia.

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnan järjestöavustus vuonna 2018 oli 44.000 euroa ja se käytettiin etsivän sosiaalityön ja palveluohjauksen kuluihin. Avustuksen osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 2,7 prosenttia.

Tampereen kaupungin järjestöavustus oli 15.000 euroa, jota käytettiin Tampereen yksikön vuokratuloihin ja ryhmätoimintaan. Avustusten osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 0,9 prosenttia.

EUSA rahastojen myöntämä rahoitus hankkeeseen ”Askelmerkit dialogiseen tunnistamiseen” oli toimintavuodelle yhteensä 800,00 euroa, joka kattoi hankkeen loppuraportin tarkastuskulut. Hanke päättyi 31.12.2017 ja loppuraportin määräaika oli 28.2.2018. Sisäministeriö tarkasti hankkeen toukokuussa 2018 ja ministeriön rahavirtoja valvova viranomainen joulukuussa 2018. Avustuksen osuus vuoden 2018 toiminnasta oli 0,05 prosenttia.

Pro-tukipiste oli yksi **yhteisvastuukeräyksen** 2017 tuoton saajista. Pro-tukipisteen osuus yhteisvastuukeräyksen tuotoista oli 114.498,38 euroa. Keräysvaroja käytettiin vuonna 2017 yhteensä 2.505,06 euroa ja kertomusvuoden 2018 aikana suunnitelman mukaisesti yhteensä 44.830,23 euroa. Käyttämättä jääneet keräysvarat (67.163,09 euroa) siirretään vuodelle 2019 käytettäväksi.

Lahjoituksia yhdistys sai kertomusvuonna 2.365,00 euroa ja vuodelta 2017 siirtyi kertomusvuodelle käyttämättömiä lahjoituksia 3070,64 euroa. Rahankeräyslupan mukaisiin auttamiskohteisiin käytettiin näistä varoista yhteensä 2771,87 euroa ja lisäksi niillä katettiin edellisen keräyslupan tilintarkastusmaksu 248,00 euroa ja lahjoitustilin hoitokuluja yhteensä 43,65 euroa. Käyttämättä jääneet lahjoitusvarat (2372,12 euroa) siirretään vuodelle 2019 käytettäväksi.

Kertomusvuoden taloudellinen liikkumavara oli riittävä ja tarkalla talouden seurannalla talous saatiin sopimaan rahoitusraameihin. Kertomusvuoden aikana osa henkilöstöstä työskenteli opinto-, virka- ja perhepäiden vuoksi osa-aikaisena. Tästä syntyvää henkilöstövajetta pyrittiin paikkaamaan määräaikaisilla, osa-

aikaisilla ja tuntityöresursseilla sekä osin ostopalveluilla (siivous). Näillä ratkaisulla toiminnan perustoiminnot pystyttiin ylläpitämään ja toimimaan rahoitussitoumuksen mukaisesti. Rekrytointiongelmien vuoksi joidenkin kohdennettujen toiminta- ja projektiavustusten osalta siirtyvien erien osuus kokonaisuutena pysyi edellisvuoden tasolla.

Vuosittaisen taloussuunnittelun tukena ovat päivittäiset rahavirtalaskelmat, jotka auttavat ennakoimaan mahdollisia likviditeettiongelmia. Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi yhdistyksellä on ollut 80.000,00 euron shekkilimiitti vuonna 2018. Vaikka limiittiä ei jouduttu käyttämään, sen silti katsotaan toimivan suunnitelman mukaisesti puskurina mahdollisissa tilapäisissä lyhytkestoisissa likviditeettiongelmissa. Vuoden 2019 limiittiä päätettiin kuitenkin pienentää 40.000,00 euroa. Vuoden 2018 luotto- ja limiittimenot ovat yhteensä 1.671,03 euroa, mikä on osoitus huolellisesta likviditeetin suunnittelusta ja seurannasta.

Kertomusvuoden aikana Pro-tukipiste toimi Tampep Network -verkoston hallinnollisena taustaorganisaationa. Sopimuksen mukaan Pro-tukipisteen ja Tampep-verkoston talous ja toiminta ovat Pro-tukipisteen omasta toiminnasta selkeästi erillään pidettävää. Pro-tukipisteen roolina on varmistaa hallinnon laillisuus ja läpinäkyvyys. Tampep-verkoston käytettävissä ollut avustus Red Umbrella Foundationilta oli vuonna 2018 yhteensä 29.000,00 euroa ja kulut 12.248,28 euroa. Tampep Network -verkoston avustuksia siirretään vuodelle 2019 käytettäväksi 16 751,72 euroa. Tätä avustusta käsitellään omakatteisena rahastona Pro-tukipisteen taseessa.

Kertomusvuonna palveluksessa oli keskimäärin 30 henkilöä (sisältää kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilöstön). Palkkoja ja palkkioita maksettiin toimintavuoden aikana 846.283,82 euroa, pakollisia eläkemaksuja 159.532,64 euroa, muita pakollisia sivukuluja 19.841,29 euroa sekä muita henkilöstökuluja 60.034,00 euroa (sisältäen mm. työterveyshuollon ja työsuojelurakenteen). Henkilöstökulujen osuus yhdistyksen toiminnasta kertomusvuonna oli 66,9 prosenttia. Talousarvio oli riittävä ja edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstökulut kasvoivat 16 prosenttia. Henkilöstökulujen lisäys edelliseen vuoteen verrattuna johtuu vähentyneistä henkilöstön pitkistä palkattomista opinto-, perhe- ja vuorotteluvapaista ja määräaikaisten sijaisten käyttämisestä sekä Prop-up hankkeen käynnistymisestä, johon palkattiin kaksi työntekijää. Tämän lisäksi uusia vakituisia työntekijöitä palkattiin Iris-työhön ja Tampereen yksikköön osaan vuodesta 2018.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää 436,51 euroa ylijäämää.

Toimintaan liittyvät riskit

Monirahoitus pohjaisen yhdistyksen rahoitukseen liittyvät riskit liittyvät eri toimintamuotojen rahoituksen lyhytjänteisyyteen. Jatkuvuuden turvaaminen ja työn suunnitelmallinen kehittäminen on mahdollista ainoastaan niissä avustuksissa, joissa on ohjeellinen avustussuunnitelma tuleville vuosille sekä projektit, joissa rahoituspäätös koskee koko projektin kesto. Suunnitelmallisuus on mahdotonta niissä rahoitusmuodoissa, joissa päätös koskee vain yhtä vuotta kerrallaan. Rahoituksen lyhytjänteisyyteen liittyvä riski on merkittävä, koska pienetkin muutokset rahoituksessa aiheuttavat merkittäviä sopeuttamistarpeita toiminnassa. Riskiin varautuminen on tullut helpommaksi toiminnan päärahoittajien haku- ja päätösaikataulujen tultua toimin-

nan suunnittelun kannalta toimivimmiksi eli päätökset tulevat nykyisin hyvissä ajoin ennen vuodenvaihdetta. Poikkeuksena on edelleenkin Tampereen kaupungin järjestöavustuksen avustuspäätös, joka tehdään vasta toimintavuoden kuluessa, vaikka se koskee koko vuotta.

Rahoitustason suhteen suurimpana riskinä on yleisavustuksen riittämätön taso, joka ei kata rahoitusympäristön vaatimaa hallinnollisen henkilöstön määrää. Hallinnon läpinäkyvyyteen liittyvät vaatimukset ovat aivan oikeutetusti kasvaneet, mutta hallintoon käytettävien resurssien vaje aiheuttaa merkittävän haavoittuvuusriskin ja henkilöstön ylikuormittumisen riskin. Riski on merkittävä, koska hallinnon ja erityisesti taloushallinnon läpinäkyvyyskriteereistä ei tule tinkiä. Riskiä voidaan hieman vähentää erittäin tarkalla talousseurannalla, mutta ilman lisäresursseja riskin vähentäminen merkittävästi ei ole mahdollista.

Toiminnalliset riskit liittyvät toimintaympäristössä tapahtuviin odottamattomiin muutoksiin. Toimintaympäristön tilannetta on mahdotonta ennustaa, mutta säännöllisellä toimintaympäristöanalyysillä pystytään näkemään hiljaisia signaaleja, joihin reagoimalla voidaan tarttua mahdollisiin ongelmiin ajoissa ja ennalta ehkäisevästi.

Henkilöstö

Pro-tukipisteellä työskenteli vuoden 2018 lopussa 21 kuukausipalkkaista työntekijää. Kuukausipalkkaisten lisäksi päivystyksissä ja etsivässä työssä Helsingissä, Tampereella ja Turussa on ollut tuntiperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä. Lisäksi yhdistykselle on työskennellyt tuntiperusteisesti yhdistyksen tiedotusta ja viestintää hoitava henkilö ja Helsingissä ja Tampereella tehtiin tuntityönä kaksi kartoitusta eri ilmoittelusivustoilla etsivän työn kehittämiseksi.

Työterveyshuoltopalvelut ostettiin toimintavuoden aikana Lääkärikeskus Aavalta. Henkilöstön työnohjaukset toteutettiin kertomusvuoden aikana ryhmätyönohjauksina ja yksilötyönohjausta tarpeen mukaan kriisi-työnohajuksena. Työnohjaukset kuuluvat Pro-tukipisteen työsuojelurakenteeseen.

Toimitilat

Kaikki Pro-tukipisteen toimitilat ovat vuokratiloja. Pro-tukipisteen Helsingin yksikön, terveystyön, Iris-työn ja hallinnon kaikki toiminnot ovat yhteisissä vuokratiloissa osoitteeseen Urho Kekkosen katu 4-6 A/B. Yhteiset tilat käsittävät kokonaisuudessaan 353 neliömetrin tilat 5. kerroksessa. Tilat on jaettu niin, että hallinto, Iris-työ ja pienet neuvottelutilat sijaitsevat A-portaan välittömässä läheisyydessä ja päivystyksen, etsivän työn, koulutuksen ja palvelukeskuksen tilat B-portaan välittömässä läheisyydessä. Kiinteistössä tehtiin vuoden 2018 aikana remonttia, joka aiheutti meteliä, jonka vuoksi joitakin kokouksia varten jouduttiin vuokraamaan tuntihintaisia tiloja talon ulkopuolelta.

Pro-tukipiste Tampereen toimitilat (139 m²) sijaitsevat kaupungin keskustassa osoitteessa Aleksis Kivenkatu 10 E. Tampereen toimitiloja uudistettiin palvelemaan paremmin toimintaa ja työhuoneita jaettiin pienemmiksi henkilöstöresurssien kasvamisen myötä.

Pro-tukipiste Turun yksikölle vuokrattiin lisähuone asiakkaiden yksityisyyden turvan takaamiseksi huhtikuusta 2018 alkaen. Turun yksikön toimitilat (33,8 m² ja 25 m²) sijaitsevat osoitteessa Yliopistonkatu 24 B 28 ja 25.